

**MTTDA OTA-ONALAR BILAN ISHLASH METODIKASI****Shodiyorova Mohinur Shahriyor qizi***SamDCHTI, 3- bosqich talabasi***Nurmurodova Sadoqat Sharof qizi***SamDCHTI, 3- bosqich talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar tarbiyasi va rivojlanishi hamda bu jarayonda ota-onalarning ishtiroki to'g'risida so'z yuritilgan.*

Kalit so'zlar: *psixologik, tajriba metodi, suhbat, uchrashuv-tanishuvlar, individual, inqiroz, pedagogik trening.*

KIRISH

Oila - bu bolaga psixologik xavfsizlik hissi, "hissiy qo'llab-quvvatlash", qo'llab-quvvatlash, so'zsiz, hukmsiz qabul qilish tuyg'usini beradigan noyob boshlang'ich jamiyat. Bu umuman inson uchun, xususan, maktabgacha yoshdagi bola uchun oilaning doimiy ahamiyati. Bola uchun oila ham ijtimoiy tajriba manbai hisoblanadi. Bu erda u namuna topadi, bu erda uning ijtimoiy tug'ilishi sodir bo'ladi. Va agar biz ma'naviy sog'lom avlodni tarbiyalamoqchi bo'lsak, bu muammoni «butun dunyo bilan» hal qilishimiz kerak: bog'cha, oila, mahalla.

Mamlakatimizda uzoq yillardan buyon rasman amalga oshirilayotgan ta'limni oiladan davlatga aylantirish siyosati o'tmishga aylanib bormoqda. Shunga muvofiq maktabgacha ta'lim muassasasining oila bilan ishlashdagi pozitsiyasi ham o'zgarmoqda. Har bir maktabgacha ta'lim muassasasi nafaqat bolaga ta'lim beradi, balki ota-onalarga bolalarni tarbiyalash masalalari bo'yicha maslahat beradi. Maktabgacha tarbiyachi nafaqat bolalarning o'qituvchisi, balki ularni tarbiyalashda ota-onalarning hamkori hisoblanadi.

TAHLIL VA NATIJALAR**Bolalar bog'chasida ota-onalar bilan ishlashning noan'anaviy shakllari**

Maktabgacha ta'lim muassasasi – ota -onalar bilan aloqa qiladigan birinchi ta'lim muassasasi.

Bolalar bog'chasida asosiy qurilish bloki – bu guruh. O'qituvchi guruhdagi tadbirlarning tashkilotchisi va muvofiqlashtiruvchisi sifatida bolalar bilan ham, ota -onalar bilan ham bevosita muloqot qiladi. Ta'kidlash joizki, o'qituvchining malakasi qanchalik yuqori bo'lmasin, bolalar bilan olib boriladigan tarbiyaviy tadbirlarning mazmuni va shakllari qanchalik chuqur o'ylanmasin, faqat oilani hisobga olgan holda ijobiy natijaga erishish mumkin. Bolalar bog'chasi maktabgacha yoshdagi bolalik davrida o'qituvchilar va ota -onalar o'rtasidagi o'zaro aloqani, hamkorlikni nazarda tutadigan yagona ta'lim maydoni doirasida. Zamonaviy sharoitda oila va bolalar bog'chasi o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni modernizatsiya qilish vazifasi ota-onalarni (qonuniy vakillarni) maktabgacha ta'lim muassasasi hayotiga faol jalb etishga qaratilgan



«bolalar bog'chasi-oila» tizimida muloqot sheriklarining o'zaro ta'sirini rivojlantirishdan iborat.

Hamkorlikning o'zaro ta'siri o'quvchilarning ota -onalari (qonuniy vakillari) bo'lgan maktabgacha ta'lim tashkilotining o'qituvchilari quyidagilarni taklif qilishadi. – o'zaro Yordam,

Ota -onalar bilan muvaffaqiyatli ishlash shartlari:

- Ota-onalarning ijtimoiy tarkibini, ta'lim darajasini, ijtimoiy farovonligini o'rganish, xavf ostida bo'lgan oilalarni aniqlash;

- Har bir oilaning ko'p qirrali xususiyatlarini hisobga olgan holda, ota -onalar bilan ishlashga tabaqalashtirilgan yondashuv;

- Maqsadga muvofiqlik, izchillik, rejalashtirish;

- Xayrixohlik va ochiqlik.

- Oila bilan o'zaro munosabat shakllari.

Orasida an'anaviy Bolalar bog'chasi va oila o'rtasidagi o'zaro munosabatlar shakllari ajralib turadi:

- Oila bilan tanishish;

- uchrashuv-tanishuvlar;

- oilalarni so'roq qilish.

O'quv jarayonining borishi haqida ota -onalarga ma'lumot berish: kunlar ochiq eshiklar, individual va guruhli maslahatlar, ota -onalar yig'ilishi, axborot stendlari, albomlar, papkalarni yaratish va joylashtirish orqali vizual dizayn, bolalar ijodiyoti ko'rgazmalarini tashkil etish, ota -onalarni bolalar konsertlari va bayramlariga taklif qilish, eslatmalar yaratish.

Ota -ona ta'limi: ota -onalar yig'ilishi, umumiy ta'lim, ma'ruzalar, seminarlar, mahorat darslarini o'tkazish.

Hamkorlik faoliyati: ota -onalarni musobaqalar, konsertlar tashkil etishga jalb qilish, bolalarning ilmiy -tadqiqot va loyiha tadbirlarida ishtirok etish.

Keling, o'quvchilarning ota-onalari bilan o'zaro munosabatlarning eng noan'anaviy shakllari haqida batafsil to'xtalib o'tamiz. Orasida noan'anaviy Ota-onalar bilan ishlashning quyidagi shakllarini ajratish mumkin: kognitiv, axborot-tahliliy, bo'sh vaqt, vizual-axborot.

«Pedagogik yashash xonasi»

Yil boshida yoki oxirida tavsiya etiladi. Bu uchrashuvlarda ota -onalarning turli tadbirlarda ishtiroki muhokama qilinadi. «Ota-ona-bola-bolalar bog'chasi» so'rovnomasi o'tkazilmoqda. Yoki rejalashtirilgan tadbirlar muhokama qilinadi, yoki o'tmish tahlil qilinadi va natijalar umumlashtiriladi. Yil boshida o'qituvchi bolani, uning xususiyatlarini yaxshiroq bilishi uchun so'rov o'tkaziladi. Ota -onalar bir yilga rejalashtirilgan tadbirlar bilan tanishadilar, ular ota -onalarning takliflarini, rejalashtirilgan tadbirlarda qanday yordam va ko'mak bera olishlarini, shuningdek, o'quv yiliga bo'lgan istak va takliflarini tinglaydilar. Yil oxirida bunday yig'ilishlarda ular o'tgan yil yakunlarini sarhisob qiladilar, yutuqlar va xatolarni baholaydilar va tahlil qiladilar.



«Pedagogik konferentsiya»

Voqeani tayyorlashda tayyorgarlik bosqichi o'tkaziladi, bu erda ota -onalarga ma'lum mavzu bo'yicha topshiriq beriladi. Tayyorlangan vazifa turli pozitsiyalardan muhokama qilinadi.

Uchrashuvdan ikki hafta oldin ota -onalarga ma'lum bir mavzu bo'yicha materiallar beriladi, o'qituvchi ma'lum bir fikrga izoh so'raydi, mavzuning mohiyatini yoritadi va munozara davomida savollar beradi. Masalan, ikkinchi kichik guruhdagi uchrashuv mavzuga bag'ishlanishi mumkin

«3 yillik inqiroz»

Ota -onalar klassiklarning bir nechta bayonotlariga izoh berishga taklif qilinadi: ular bu so'zni qanday tushunishadi, keyin ota -onalar va o'qituvchilar muammo bo'yicha o'z maslahatlarini berishadi, uni qanday hal qilishadi. Eng muvaffaqiyatli maslahat «Pedagogik cho'chqachilik banki: o'qituvchilar uchun ota -onalar», «Pedagogik cho'chqachilik banki: ota -onalar uchun o'qituvchilar» kartochkalari yoki albomlarida tuzilgan.

«Pedagogik konferentsiya – auktsion»

«Seminar»

Bunday yig'ilishda nafaqat o'qituvchilar, balki ota -onalar, logoped, psixolog va boshqa mutaxassislar ham gapirishlari mumkin. Ota -onalar bilan birgalikda o'ynash yoki muammoli vaziyatlarni hal qilishda mashg'ulot elementlari bo'lishi mumkin.

«Samimiy suhbat»

Bunday uchrashuv hamma ota -onalar uchun mo'ljallanmagan bo'lishi mumkin, faqat bolalari umumiy muammolarga duch kelganlar uchun (masalan, tengdoshlari bilan muloqotda, tajovuzkorlik va boshqalar). Siz mavzu bo'yicha so'rovnoma o'tkazishingiz, vaziyatlarni o'ynashingiz, qisqa video yoki videokliplarni namoyish qilishingiz mumkin. Bunday uchrashuvning o'ziga xos xususiyati shundaki, suhbat oxirida ota -onalarga aniq tavsiyalar berilmaydi, lekin ularga o'zlari keladi. Masalan, uchrashuvning mavzusi-«Farzandingiz chap qo'lli». Farzandlarining o'ziga xos xususiyatlari haqida ko'proq bilish va bolada chap qo'li qanchalik zaif yoki aniq ekanligini aniqlash uchun ota-onalar bilan so'rovnoma o'tkaziladi. Muammo har tomondan muhokama qilinadi, mutaxassislarni taklif qilish mumkin. Ikkala qo'lning motorli ko'nikmalarini rivojlantirish uchun ota-onalarga chap qo'lli bolalar uchun turli vazifalar taklif etiladi. Chap qo'l bilan bog'liq psixologik muammolar muhokama qilinadi. Bunday uchrashuv oxirida, qanday shaklda aks ettirish (fikir -mulohaza olish) haqida o'ylash kerak: bu so'rovnoma, uchrashuvdan fikr va taassurotlar almashish va boshqalar bo'lishi mumkin.

«Master -klass»

Bunday yig'ilishda ishtirokchilar bir -birlariga amaliy maslahatlar berishadi, rolli o'yin ko'rsatadilar, amaliy ko'nikmalarni namoyish qiladilar (masalan, o'qituvchi ota -onalarga o'z qo'llari bilan didaktik qo'llanma yasashni, qanday o'yin o'ynashni ko'rsatishi mumkin) va hokazolar.

XULOSA



Shunday qilib, maktabgacha ta'lim muassasasi va oila o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning noan'anaviy shakllaridan foydalanish ota-onalar bilan ishlash samaradorligini oshirishga yordam beradi, bolaning rivojlanishi uchun yagona muhitni yaratishga imkon beradi. Ota-onalar bir-birlarini yaxshiroq bilish, tajriba almashish, farzandlari bilan yaxshiroq tanishish, o'zaro muloqot qilishni, hamdard bo'lish va birgalikda ijod qilishni o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Kelgusida biz boshlangan ishni yaxshilaymiz, ota -onalar bilan o'zaro munosabatlarning yangi shakllarini qidiramiz va ularni maktabgacha ta'lim muassasasi ishiga kiritamiz. Bolalar bog'chasi va oilaning birgalikdagi sa'y -harakatlari bolalar bog'chasini bolalar va ota -onalar zavq bilan keladigan quvonch joyiga aylantirishning muhim vazifasini muvaffaqiyatli hal qilishga imkon beradi

ADABIYOTLAR:

1. Antonova T., Volkova E., Mishina N. Muammolar va qidirish zamonaviy shakllar bolalar bog'chasi tarbiyachilarining bolaning oilasi bilan hamkorligi // Maktabgacha ta'lim. 1998. N 6. S. 66 – 70.
2. Arnautova E. Ota -onalarning ta'lim tajribasini boyitish usullari // Maktabgacha ta'lim. 2002. N 9. P. 52 – 58.
3. Belonogova G., Xitrova L. Pedagogik bilim – ota -onalarga // Maktabgacha ta'lim. 2003. N 1. S. 82 – 92.
4. Ta'lim -tarbiya jarayonining tashkil etilishida asosiy hamkor sifatida ta'lim muassasasining oila bilan o'zaro aloqasi (ko'rsatmalar). – Orenburg: Orenburg IPK, 2003.
5. Grigorieva N., Kozlova L. Biz ota -onalar bilan qanday ishlaymiz // Maktabgacha ta'lim. 1998. N 9. S. 23 – 31.